

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Toon Meesters, werkzaam bij Vee & Arts Veterinaire Diensten uit Roosendaal, Hans Van Loo, verbonden aan de Universiteit Gent (en dierenarts te Merelbeke), en Annemiek Veenkamp van Dierenartspraktijk Flevoland wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziekte tot behandeling.

Besnoitiose trekt op van Zuidwest-Europa naar het noorden

naam aandoening
besnoitiose

verschijnselen

bij acuut onder meer: koorts, minder melk en eetlust, oedeem aan huid en poten, uitvloeijing van neus/oog, korsten op de bek, dikke gewrichten, verwerpen; bij chronisch: verdikking van de huid, vermagering, onvruchtbaarheid bij stieren

oorzaak en aanpak

parasiet *Besnoitia besnoiti*, overdracht door insecten of hergebruikte injectienaalden
behandeling niet mogelijk, preventie door bloedonderzoek op importdieren, opsporen dragers, vliegenbestrijding door pour-on en oorflappen, injectienaalden niet hergebruiken

Besnoitiose hebben we in onze dierenartspraktijk in Nederland nog niet gehad, maar in België is het al enkele malen aangetroffen. De infectieziekte komt al decennia voor in Zuidwest-Europa en schuift vanuit Midden-Frankrijk naar het noorden op. Import van symptomeloos geïnfecteerd vleesvee, de zogenaamde dragers, brengt de besmetting mee en steekvliegen verspreiden daarna de ziekte binnen het koppel. Door hun beperkte reikwijdte verloopt de overdracht naar andere koppels veel trager dan bij bijvoorbeeld blauwtong. De meeste geïnfecteerde dieren vertonen nauwelijks ziekteverschijnselen en zijn daarna drager. Zij blijven een risico voor koppelgenoten. De zieke dieren krijgen koorts, de eetlust gaat achteruit, de productie daalt, er is oog- en neusuitvloeijing, er komen korsten op de neus en de dieren hebben last van dikke gewrichten, oedeem in de poten, onder de kin en in het kossem. Koeien kunnen verwerpen en stieren krijgen ontstoken testikels. De verschijnselen lijken op die van zonnebrand, blauwtong, mucosal disease (bvd) en schurft. Chronische gevallen krijgen een verdikte, perkamentachtige huid, de dieren vermageren en stieren worden onvruchtbaar. Een klein deel van de dieren sterft aan de ziekte. De grootste schade is het onomkeerbaar vermageren, het melkpro-

ductieverlies en de blijvende beschadigingen van de huid. Het oedeem en dik worden van de huid en slijmvliezen komt door de enorme hoeveelheden cysten van enkele millimeters groot die door de parasiet worden gevormd. Typisch voor besnoitiose is de aanwezigheid van deze cysten als kleine witte puntjes in de slijmvliezen van het oog (zie foto), de vulva en in het ooghoornvlies. Bloedonderzoek van zieke dieren en mogelijke dragers bevestigt de diagnose. Net zoals bij de verwante aandoeningen toxoplasma en neospora is het rund de tussengastheer en een vleeseter (mogelijk een kat of katachtige) de gastheer van de parasiet *Besnoitia besnoiti*. De mens loopt geen infectiegevaar, besnoitiose is geen zoönose. De ziekte is niet te genezen. De kans op infectie verkleinen kan door het gebruik van een vliegenwerende pour-on of vliegenflappen in beide oren en door injectienaalden niet te hergebruiken. In België is het vanaf maart 2024 wettelijk verplicht het bloed van importdieren uit risicolanden te laten onderzoeken op deze ziekte. Ook is het verplicht om alle dieren die vanaf 2018 uit deze landen zijn geïmporteerd, via bloedonderzoek te testen of ze drager zijn. Dat zou ook in Nederland een verstandige maatregel zijn.